

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№11

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2025

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2025-yil, noyabr.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Utayev Uktam Choriyevich, O'z.Respub. Bosh prokuraturasi boshqarma boshlig'i o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi IJQKD boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

IQTISODIYOT&TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Utayev Uktam Choriyeich, Deputy Head of Department, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Ochilov Farkhod, Head of DCEC, Prosecutor General's Office of Uzbekistan
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyeva Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavlal Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

YASHIL TRANSPORT SIYOSATINING BARQAROR RIVOJLANISH VA TARMOQLARARO INTEGRATSIYADAGI O'RNI	21
Rahmonov Rasul Ne'matovich	
BANK AKTIVLARI VA PASSIVLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	34
Safarov Sanjar Ravshan o'g'li	
O'ZBEKISTONNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH STRATEGIYALARI	38
Madraximova Irodaxon Sherzodbek qizi	
HUDUDIIY XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING RAQAMLI TRANSFORMATSIYA MODELII	43
Maxmudova Nozimaxon Baxriddinxonovna	
DAVLATNING BUDJET SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISHNING DOLZARB MASALALARI	50
A.A. Ismailov	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIGINING MEXANIZMINI SAMARALI TASHKILLASHTIRISHDA MOLIYAVIIY MANBALARNI SHAKLLANTIRISHNI YO'NALISHLARI	56
Mansurov Mansur Alisherovich	
ANTIKRIZISLI BOSHQARUV TIZIMLARIDA RANGLI SIGNAL MEXANIZMLARINING FUNKSIYALARI	61
Aliqulov Aziz Haydarjonovich	
XODIMLARNI MOTIVATSIYALASHNING XALQARO MODELLARINI O'ZBEKISTON KORXONALARIDA QO'LLASH IMKONIYATLARI	66
Yormamatov Qodirjon Juraqulovich	
RAQAMLI IQTISODIYOT OMILLARI VA ULARNING QISHLOQ XO'JALIGI KORXONALARINING SAMARADORLIGIGA TA'SIRI	71
Yaxshiyev Shahzod Sherari o'g'li	
OLIIY TA'LIM MUASSASALARI VA MEHNAT BOZORI INTEGRATSIYASI BO'YICHA XORIJIY TAJIRIBALARI	78
Haqqulov Fazliddin Faxriddinovich	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISHDA RIVOJLANGAN VA RIVOJLANAYOTGAN DAVLATLAR TAJIRIBASI	84
Aripov Abdulaziz Sakijonovich	
YASHIL ENERGETIKA RIVOJLANISHINING IQTISODIIY SAMARADORLIGINI EKONOMETRIK BAHOLASH	89
Bobokulova Muhabbat Muhammadiyeva	
ELEKTRON TO'LOVLAR VA POS TIZIMLARI — KICHIK BIZNESDA SAMARASI VA XAVFLARI	93
To'liqinov Dilshodxo'ja Olim o'g'li	
MINTAQADA RAQAMLI IQTISODIYOTNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING ISTIQBOLII YO'NALISHLARI	98
Yusubov In'omjon Ikram o'g'li	
SOLIQ SIYOSATINI RAQAMLI BOSHQARISH ORQALI BUDJET DAROMADLARINI BARQARORLASHTIRISH STRATEGIYASI	103
Xodjimatomov Xamidullo Mamirjonovich	
OZIQ-OVQAT TOVARLARI B2B BOZORINI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIIY MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	108
Hayitboyeva Ullijon Bobonazar qizi	
FARMASEVTIKA SANOATIDA INVESTITSION FAOLIYAT SAMARADORLIGINI BAHOLASH	113
Yaqubov Timurbek G'anibekovich	
SHAXSNI OVOZI ASOSIDA IDENTIFIKATSIYALASH VA AUTENTIFIKATSIYALASH ALGORITMLARI	123
Ozoda Sabirova Shermamaxamatovna	

YASHIL IQTISODIYOT — BARQAROR RIVOJLANISH GENERATORI	129
Berdibekova Dilfuza Xoldorbekovna	
CHET EL MEHMONXONA TARMOQLARINING BRENDING STRATEGIYALARINI O'RGANISH	133
Ergashev Oybek Mamarasul o'g'li	
MILLIY IQTISODIYOTDA KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING MOLIVAVIY SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY JIATLARINI TAKOMILLASHTIRISH	144
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
TRANSPORT TIZIMI SOHASI KORXONALARINING INNOVATSION SALOHİYATINI BAHOLASH YO'NALISHLARI	152
Ismailov Akmal Maxsudovich, Abilqosimova Shaxlo Sodiқ qizi	
MEHMONXONALAR SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA XODIMLARNING O'RNI VA AHAMIYATI	158
Abduxamidov Sarvar Adxamovich, Normurodov Tal'at Normurod o'g'li	
KORXONALARDA HR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	163
Aminova Shaxnoza Aziz qizi	
JAHON IQTISODIYOTIDA OZIQ-OVQAT XAFSIZLIK RO'LI	168
Abdusamatov Barkamol Rustamjon o'g'li	
ТУРИСТИЧЕСКИЕ РЕСУРСЫ КАРАКАЛПАКСТАНА И СУЩЕСТВУЮЩАЯ ИНФРАСТРУКТУРА	174
Хошимова Камилла Навфал қизи	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMLARI: REKREATIONS TURIZM SOHASIDA QO'LLASH TAJRIBASI VA ISTIQBOLLARI	184
Najmitdinov G'ayratbek Sharifovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA VIRTUAL TA'LIM PLATFORMALARI: TEXNIK VA PEDAGOGIK TALABLAR, TIZIMLI TAHLIL VA IQTISODIY JIATLAR	189
Turayeva Adiba Ikramovna	
ICHKI AUDIT TIZIMI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	193
Nuridinova Barchinoy Xusniddin qizi	
MINTAQA IQTISODIYOTIDA SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	199
Xaitbaev Jasurbek Otaxanovich	
MINTAQANING EKSPORT SALOHİYATINI OSHIRISHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEXANIZMI	204
Raimboyeva Mashhura Davronbek qizi	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	210
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
ISLOMIY MOLIVALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELEKTNING DOLZARBLIGI	217
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
JISMONIY SHAXSLARNING MOL-MULKINI SOLIQQA TORTISH MASALALARI	222
Mamadjanov Shuxrat Jalolidinovich	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	225
Abdukhalikova Komila Abdukhalikovna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH	229
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATINI MODERNIZATSIYA QILISH YO'NALISHLARI: TAHLIL VA TAKLIFLAR	233
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	238
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
YASHIL IQTISODIYOTNI SHAKLLANTIRISHDA YASHIL MOLIVALASHTIRISHNING NAZARIY JIATLARI	245
Xalikov S. X.	

QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI BOZORIDA KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARIDAN FOYDALANISH	245
Xudayberganov Jasur Baxodirovich	
WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF STATE FINANCIAL REGULATION MECHANISMS IN ENSURING THE CAPITALIZATION OF INSURANCE ORGANIZATIONS	251
Abdullaev Erkinjon Azamovich	
NATIJAVIYLIKKA YO'NALTIRILGAN BUDJETLASHTIRISH JARAYONINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	257
Allakuliyev Akmal Baltayevich	
SURXONDARYO VILOYATIDA RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XODIMLARNI BOSHQARISH TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH	261
Jobborov Anvar Egamberdiyevich	
TO'QIMACHILIK KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI RESURSLARNI OPTIMALLASHTIRISH ORQALI TAKOMILLASHTIRISH.....	268
Avulchayeva Feruza Jurakuziyevna	
BANKLARDA BARQARORLIKNI TA'MINLASH UCHUN RAQAMLI YECHIMLARNI TAKOMILLASHTIRISH.....	272
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi	
ZAMONAVIY ISH JOYLARINI SHAKLLANTIRISHDA AYOLLARNING ROLI	276
Tulyaganova Aziza	
ISLOMIY MOLIALASHTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA SUN'IY INTELEKTNING DOLZARBLIGI.....	281
Nazarov Nodirjon Namoz o'g'li	
TURIZM MARKETINGINING NAZARIY ASOSLARI, ZAMONAVIY YO'NALISHLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI.....	286
Xamidov Otabek Bakidjanovich	
KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SOHASINING IQTISODIY KO'RSATKICHLAR TIZIMINI STATISTIK BAHOLASHNING USLUBIY JIHATLARI	290
Arzikulov Otabek Ali o'g'li	
ЭКОЛОГАМ ПОЧЕТ И УВАЖЕНИЕ	298
Максудова Шахиста	
DEBITOR VA KREDITOR QARZDORLIKNING MOHIYATI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENTSIYALARI	304
Jo'raev Farruxbek Muxiddin o'g'li	
O'ZBEKISTONDA ISLOMIY MOLIALASHTIRISH XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	307
Inomjonov Islomjon Iloxomjon o'g'li	
ENTREPRENEURSHIP AND BUSINESS MANAGEMENT IN UZBEKISTAN	311
Abdukhalkova Komila Abdukhalkovna	
МОБИЛЬНЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК СРЕДСТВО ФОРМИРОВАНИЯ ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИХ КОМПЕТЕНЦИЙ БУДУЩИХ ИНЖЕНЕРОВ.....	315
Хурамова Фарангиз Учкун кизи	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ НАЛОГОВ И АКЦИЗНАЯ РЕФОРМА УЗБЕКИСТАНА В ВТО	319
Дамир Рустамович Абдулов	
BANK TIZIMIDAGI ISLOHOTLAR SHAROITIDA LIKVIDLILIK RISKINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	324
Alimov Baxtiyor Murodovich	
BANK AUDITINING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI VA UNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	335
Narziyev Xayotjon Azamatovich	
O'ZBEKISTON SUG'URTA SOHASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH MASALALARI.....	343
Abdimuminova Saodat Taxirjonovna	
TO'QIMACHILIK SANOAT MAXSULOTLARI EKSPORT FAOLIYATI TAHLILI VA BRENDDA LIDERLIK TUSHUNCHALARI.....	352
Abdulazizova Xushnoza Nayabovna	

ИНСТИТУЦИОНАЛЬНО-ПРАВОВЫЕ МОДЕЛИ УПРАВЛЕНИЯ ОТХОДАМИ НА ОСНОВЕ ОПЫТА РАЗВИТЫХ СТРАН И ВОЗМОЖНОСТИ ИХ АДАПТАЦИИ В УСЛОВИЯХ УЗБЕКИСТАНА.....	357
Д. Мейлиева	
O'ZBEKISTON AUDITORLIK TIZIMIDA KASBDOSHLAR TOMONIDAN BAHOLASH (PEER REVIEW) TIZIMINI JORIY ETISH ISTIQBOLLARI	361
Parpiyev Jaxongir Ilhomjonovich	
ИСКУССТВЕННЫЙ ИНТЕЛЛЕКТ И БОЛЬШИЕ ДАННЫЕ (BIG DATA) В УПРАВЛЕНЧЕСКИХ РЕШЕНИЯХ.....	366
Шарипов Бахтиёр Михлибаевич	
O'ZBEKISTONDA SUVGA BO'LGAN TALABNI VAQTLI QATORLAR ORQALI TAHLIL QILISH	375
Sarvar Mamasoliyev	
BOSHQARUV VA NAZORAT MAQSADLARIDA XARAJATLAR HISOBINI TASHKIL ETISH	383
Isomuxamedov Akbarjon Boxodir o'g'li	
MINTAQALAR BARQAROR RIVOJLANISHINI TA'MINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI.....	389
Salomat NOROVA	
O'ZBEKISTON TURIZM BREND BOZORINING HOZIRGI HOLATI VA TENDENSIYALARI.....	394
Zufarov Akmal Gulamiddinovich	
INNOVATSION IQTISODIYOTDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH METODOLOGIYASI.....	404
Qodirov Baxodirjon Tursunovich	
O'ZBEKISTON SOLIQ TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHDA YAGONA INTERAKTIV DAVLAT XIZMATLARI PORTALINING O'RNI VA AHAMIYATI	408
Dehqonov G'ayratjon Raximovich	
OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA INNOVATSION HAMDA TIJORATLASHTIRISH MASALALARI	414
Inoyatov Mardonbek Mo'min o'g'li	
OLIY IQTISODIY TA'LIM ORQALI EKO-INNOVATSIYALAR VA "YASHIL" INVESTITSIYALARNI RAG'BATLANTIRISH MEKANIZMLARI: SIYOSIY VA INSTITUTSIONAL DOIRALAR	418
Xasanova Zarina Maxamadaliyeva	
XODIMLAR MALAKASINI OSHIRISH — ZAMON TALABI.....	427
Narzullaev Oybek Narzullaevich	
BUXGALTERIYA HISOBINI YURITISHDA JURNAL-ORDER SHAKLINING AHAMIYATI.....	433
Axmedjanov Abdufoto	
KENDALL VA SPEARMAN TARTIBIY KORRELYATSIYA KOEFFITSIYENTLARI ASOSIDA YASHIL IQTISODIYOT INDIKATORLARINING STATISTIK O'ZARO TA'SIRINI MODELLASHTIRISH	437
Muradov Rustamjon Sobitxonovich	
ИНТЕНСИВНЫЕ И ЭКСТЕНСИВНЫЕ ОГРАНИЧЕНИЯ В РЕГУЛИРОВАНИИ СПРОСА.....	442
Аминджанова Румейса Батыровна, Камилова Наргиза Абдукахоровна	
ИНКЛЮЗИВНЫЙ ПОДХОД В ТУРИЗМЕ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ И УЗБЕКСКАЯ ПРАКТИКА	445
Азимова Шахло Таировна	
AKSIYADORLIK JAMIYATLARIDA MOLIVAVIY HISOBOTNING XAQARO STANDARTLARIGA O'TISHNING HOLATI VA TAHLILI	450
Bayjanov Sarsengaliy Xalmuratovich	
UZUM EKSPORT QILUVCHI KOMPANIYALARDA YASHIL O'TISH JARAYONINI QO'LLAB-QUVVATLASH UCHUN EKO-MARKETING VA AYLANMA IQTISODIYOT TAMOIYILLARINI INTEGRATSIYALASH.....	454
Usmonova Diyora Mahmud qizi	
UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA XARAJATLAR SMETASI VA SHTATLAR JADVALINING TAHLILI: OPTIMALLASHTIRISH VA SAMARADORLIKNING YANGICHA USULLARI (NAMANGAN VILOYATI MISOLIDA)	461
Umarov Avzaljon Yodgorali o'g'li	
INVESTITSIYALARNING KIRIB KELISHIGA TO'SQINLIK QILUVCHI MUAMMOLARNI BARTARAF ETISH YO'LLARI.....	467
Alimova Dilafro'z Tohir qizi	

FARMATSEVTIKA KORXONALARIDA MOLIVAVIY HISOBOT SHAKLLARINI TAKOMILLASHTIRISH VA INVESTORLAR UCHUN AXBOROT OCHIQLIGINI TA'MINLASH	470
Turdikulova Gulshad Nurmamatovna	
ISHLAB CHIQRISH KORXONALARIDA MOLIVAVIY HISOBOTLARNING SHAFFOFLIGINI OSHIRISHDA MOLIVAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARINING AHAMIYATI.....	477
Uztemirov Alisher Aktam o'g'li	
INNOVATSION IQTISODIYOT SHAROITIDA SANOAT TARMOQLARI RAQOBATBARDOSHLIGINI TA'MINLASHGA YO'NALTIRILGAN BANDLIK TUZILMASINI OPTIMALLASHTIRISH	482
Tursunov Bekmuxammad Omonovich	
XORIY TAJRIBALARIDA SOLIQ BAZASINI ANIQLASH TARTIBI METODOLOGIYASINING MAVJUD METODLARI VA ULARNING XUSUSIYATLARI.....	489
Xalikchayeva Sadokat Ilxomjonovna	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNING KONSEPTUAL ASOSLARI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIYOTIDAGI O'RNI.....	496
Ramatillaev M.R.	
TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI SUG'URTALASH VA DIVERSIFIKATSIYA QILISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	502
Eshboyev Shahobiddin Anorqul o'g'li	
TIJORAT BANKLARI O'RTASIDAGI RAQOBATNI BAHOLASH VA KUCHAYTIRISHNING ZAMONAVIY METODOLOGIYASI: O'ZBEKISTON TAJRIBASI.....	506
Qulmetov Mansurbek Ro'zmatovich	
XALQARO REYTING TASHKILOTLARINING OLIY TA'LIM MUASSASALARIGA TA'SIRI VA MAVJUD PLATFORMALAR.....	515
O'rozboyev Xayrulla Murodboy o'g'li	
TALABALAR MOTIVATSIYASINING MEKANIZMLARI: LOYIHA ASOSIDAGI TA'LIM TEKNOLOGIYALARIDA.....	523
Kasimova (Mulladjanova) Nasiba Azimdjanovna	
ISH KUCHIDAN SAMARALI FOYDALANISH VA NORASMIY BANDLIKNI SOYADAN CHIQRISH BO'YICHA TAKLIFLAR ISHLAB CHIQISH	531
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Maxkamova Shaxlo Yulchiyevna, Absamatov Baxrom Danakulovich	
KASBIY TA'LIM MAZMUNIDA TA'LIM VA ISHLAB CHIQRISH INTEGRATSIYASINI RAG'BATLANTIRISH ORQALI O'RTA BO'G'IN KADRLAR TAYYORLASHNING JOZIBADORLIGINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	538
Tojiyev Sirojiddin Sayriddinovich	
O'ZBEKISTONDA TURIZM INFRATUZILMASINI BOSHQARISH TIZIMINING TURLARI VA SHAKLLARI.....	542
Muminova Mavjuda Sharifovna	
SUV RESURLARIDAN FOYDALANISHNI STRATEGIK BOSHQARISH SAMARADORLIGI MASALALARI	547
Kadirkhodjayeva Nilufar Rahmatullayevna	
MHXSGA MUVOFIQ ASOSIY VOSITALAR HISOBINI TASHKIL ETISH MASALALARI.....	552
Aliyev Sherzod Abdixomidovich	
ФАКТОРЫ ЭФФЕКТИВНОГО РАЗВИТИЯ ПРОИЗВОДСТВЕННОГО ПОТЕНЦИАЛА ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ.....	558
Аллаева Г.Ж.	
YASHIL IQTISODIYOTGA O'TISH SHAROITIDA INVESTITSION MUHITNI YAXSHILASH YO'NALISHLARI	564
Irisqulova Munisa Akmal qizi	
TASHABBUSLI BUDJET JARAYONLARI DOIRASIDA 2024-YILDA AMALGA OSHIRILGAN ISHLAR TAHLILI	569
Xamidov Xabibullo Xikmatulla o'g'li	
MINTAQA SANOATIDA AHOLI JON BOSHIGA YAQQ O'ZGARISHINING DINAMIK TAHLILI.....	574
Nabiyev G'ulom Abdusalomovich	

INFRATUZILMAVIY INVESTISIYA LOYIHALARINI DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK ASOSIDA MOLIYALASHTIRISHDA RISKLARNI BOSHQARISHNING XORIJ TAJRIBALARI	583
Ergashev Axmadjon Maxmudjon o'g'li	
ПРОБЛЕМЫ ГЛОБАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ ЗЕЛЕНОГО ФИНАНСИРОВАНИЯ В ЭКОЛОГИИ.....	587
Максудова Шахиста	
PAHTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINING INVESTITSION FAOLIGINI OSHIRISHNING ILMIY-USLUBIY JIHATLARI	593
B.Sh.Shadmanov	
ECONOMIC INDICATORS OF SUPPLY CHAIN EFFICIENCY IN UZBEKISTAN'S EXPORT SECTOR	597
Mukhammadiyaminova Shakhzoda Sherzodovna	
BUDJET TASHKILOTLARIDA BUDJETDAN TASHQARI MABLAG'LAR HISOBI VA ICHKI AUDITNI TAKOMILLASHTIRISH.....	602
Muxtorova Maftuna Salohiddin qizi	
RAQAMLASHTIRISH JARAYONIDA BANKLARNING XAVFSIZLIGI VA MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING ILMIY-AMALIY ASOSLARI	607
Aliyeva Umidaxon Xusanboyevna	
XIZMATLAR SOHASI VA KAMBAG'ALLIK O'RTASIDAGI O'ZARO BOG'LIQLIK.....	611
Dawletmuratov Adilbay Mirzabaeovich	
PROSPECTS FOR THE DEVELOPMENT OF INDUSTRIAL CLUSTERS BASED ON THE PRINCIPLES OF A "GREEN ECONOMY"	615
Boboqulov Sanjar Baxronkulovich, Kamolov Oybek Faxriddin o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНФОРМАЦИОННО-КОММУНИКАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В СОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СВОБОДНЫХ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ЗОН В НАЦИОНАЛЬНОЙ ЭКОНОМИКЕ.....	620
Халимжанов Дилшод Эргашбекович	
YASHIRIN IQTISODIYOTNI INNOVATSION RIVOJLANISHDAGI O'RNI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.....	626
Mavlyanov Muzaffar Yusupovich	
NAMANGAN VILOYATI TURIZM SOHASINING SO'NGGI YILLARDA RIVOJLANISHI VA STATISTIK TAHLILI	630
Kuymuratova Matlubaxon Abdimanabovna	
O'ZBEKISTON SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGI MAHSULOTLARI EKSPORTINING IQTISODIY BARQARORLIGINI TA'MINLOVCHI OMILLAR TAHLILI	634
Faxriddinov Bahriddin	
INNOVATSION SHAROITDA TO'QIMACHILIK SANOATI RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH	640
Sattarov Ilkhomjon Rahimjanovich	
IQLIM O'ZGARISHI SHAROITIDA SUV RESURLARIDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	645
Nurmatov Norbek Jo'rayevich	
MINTAQA LOGISTIK XIZMAT KO'RSATISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION VA INSTITUTSIONAL ISTIQBOLLARI	652
Xalimov Javlonbek Shaxriyorovich	
KORXONALARNING BANKROTLIK EHTIMOLINI SUN'IY INTELLEKT YORDAMIDA PROGNOZLASH	659
Zaynutdinov Ismoil Samariddin o'g'li	
АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ЦИФРОВИЗАЦИИ ФИНАНСОВЫХ РЫНКОВ	665
Шомуродов Равшан Турсункулович	
MEDIA LOYIHALARINI BOSHQARISH: O'ZBEKISTON OAV AMALIYOTI TAHLILI	673
Yo'ldosheva Dilobar Jaxongir qizi	
O'QITISH NATIJALARINI ZAMONAVIY BAHOLASH TAMOYILLARI	677
Abdullayeva Sanobar Berdiyevna, Xujakulov Shaxriyor Shokir o'g'li	
MALAYZIYADA PROGRESSIV VA INKLYUZIV ISLOMIY MOLIYA TIZIMINI RIVOJLANTIRISH: 2024-YIL TAJRIBASI VA NATIJALARI	681
Safarova Nasiba Gulmurod qizi	

МЕЖДУНАРОДНЫЙ ОПЫТ ПРОВЕДЕНИЯ ПРОЦЕДУР ДЬЮ-ДИЛИДЖЕНС В АКЦИОНЕРНЫХ ОБЩЕСТВАХ.....	687
Прокудина Кристина Александровна	
HUDUDLARDA INVESTITSIYA SALOHİYATINI OSHIRISH YO'NALISHLARI	692
Xalilova Madinabonu Abduraxmon qizi	
LIZING MUOMALALARI HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH	701
Baxadirov Alisher Komilovich	
TIJORAT BANKLARINING JISMONIY SHAXSLAR DEPOZITLARI VA ULARNI OPTIMALLASHTIRISH YO'LLARI	705
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLASHTIRISH VA EKOTIZIMNI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI	711
Erkinova Feruza Najmitdinovna	
DAVLAT SEKTORIDA ICHKI NAZORAT TIZIMINI BAHOLASHDA SUN'IY INTELEKTDAN FOYDALANISH: XAVF YOKI IMKONIYAT	717
Ostonokulov Azamat Abduraimovich, Tadjiev Erkin Muxitdinovich	
SUN'IY VA KIMYOVIY TOLALARNING TO'QIMACHILIK SANOATIDA EKOLOGIK BARQARORLIKNI TA'MINLASHDAGI O'RNI	723
Raximov Furqat Jalolovich	
OLIY TA'LIM MASSASALARINING MOLIVAVIY RESURLARINI BOSHQARISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	728
Mahmudov Akbar Abduraimovich	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI TAKOMILLASHTIRISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLAR.....	733
Abdullayev Suyun Artikovich	
O'ZBEKISTONDA AVTOMOBILSOZLIK KORXONALARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARI: "UZAUTO MOTORS" AJ AMALIYOTI VA NATIJALARI.....	737
Allabergenov Azamat Joldasbayevich	
WAYS TO USE MARKETING DATA IN THE MANUFACTURING ENTERPRISE VALUATION PROCESS	742
Musayeva Shoirazimovna, Usmonova Dilfuza Ilkhomovna	
KICHIK SANOAT KORXONALARI O'RTASIDAGI ISHLAB CHIQARISH VA KOOPERATIV ALOQALAR HOLATI.....	747
Boyutrayev Olimjon Urayimovich	
BANK RISKLARI VA ULARNI TA'SIRINI EKONOMETRIK MODELASHTIRISHDA STATISTIK HISOBOTLARNI SHAKLLANTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	753
Kamoldinov Sardorbek Maxmadsobir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA AYOLLARNING ISH BILAN BANDLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI	761
Eshqobulova Charos O'roq qizi	
O'ZBEKISTONNING BARQAROR RIVOJLANISH KONSEPSIYASI: TARIXIY MEROS VA ZAMONAVIY YASHIL TEXNOLOGIYALAR UYG'UNLIGI.....	766
Azimova Shohista Salohiddinova	
SOLIQ TIZIMIDA RAQAMLI MARKIROVKALANGAN TOVARLARNI RAQAMLASHTIRISHNI TAKOMILLASHTIRISH MUAMMOLARI	770
Muxammadov Nodir Karimovich	
BIZNES JARAYONLARINI OPTIMALLASHTIRISHDA "LEAN MANAGEMENT" TIZIMINI JORIY ETISHNING ILMIY ASOSLARI	775
Muhiddinov Ozodbek Ikromjon o'g'li, Shakirova Gulrux Po'latjon qizi, Ozodbek Musayev	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASINING TURISTIK POTENTIALI UMUMIY TAVSIFI.....	783
Madaminova Sanobar Askarovna	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA EKSPORT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQARISH KONSEPSIYASINI SHAKLLANTIRISH VA RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI.....	789
Boymirzayev Zokirjon Mashrabboyevich	
AHOLINING TURMUSH DARAJASI VA UNING KO'RSATKICHLARI.....	794
Sayitbayev Shermirza Datkamirzayevich	

KORXONA ASOSIY XO'JALIK YURITUVCHI SUBYEKT SIFATIDA AHAMIYATI.....	799
Yuldashova Yoqutoy Murodjon qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
DAVLAT ISHTIROKIDAGI KORXONALARNI XUSUSIYLASHTIRISH JARAYONIDA KADRLAR SALOHIYATINI SAQLAB QOLISH VA RIVOJLANTIRISH STRATEGIYALARI.....	803
Bekchanov Ruslan Ambiyatovich	
PARALLEL KORPUS ASOSIDA INGLIZ VA O'ZBEK TILLARIDA QISHLOQ XO'JALIK ATAMALARINING EKVIVALENTLIK XUSUSIYATLARI.....	807
Yulduz Xalilova Nasriddinovna	
KOLBASA VA GO'SHT MAHSULOTLARI ISHLAB CHIQUARISHDA CHIQUINDISIZ ISHLAB CHIQUARISH ("ZERO WASTE") MODELINING ROLI: XORIJIY TAJRIBA VA O'ZBEKISTON SHAROITIDAGI AMALIY YO'NALISHLAR.....	810
Eshtemirova Anora Norboy qizi	
EKSPORTYOR KORXONALARDA TOVAR VA XIZMATLAR EKSPORTI BO'YICHA QO'SHILGAN QIYMAT VA FOYDA SOLIG'INI TO'G'RI HISOBLANISHI TAHLILI VA ISTIQBOLLARI.....	814
Sobirova Xilola Rustam qizi	
O'ZBEKISTONDA TO'QIMACHILIK VA TIKUV-TRIKOTAJ SANOATI RIVOJLANISHINING MILLIY RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHDAGI O'RNI	819
Ikramova Taxmina Latifovna	
YANGI RIVOJLANAYOTGAN BOZORLARIDA HR QAROR QABUL QILISH JARAYONINI TAKOMILLASHTIRISHDA IQTISODIY TA'LIMNING ROLI	824
Dilfuza Shokirova	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR HISOBINI XALQARO BUXGALTERIYA STANDARTLARI ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	833
Abdiev Mutolib Anvar o'g'li	
DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK TIZIMINING NAZARIY VA USLUBIY ASOSLARI	838
Raximjonova Shohsanam Baxodirovna	
AKTIVLAR VA MAJBURIYATLARNI MHXS ASOSIDA BAHOLASHNING ZARURIYATI VA AHAMIYATI	842
G'anibayev Iloxomjon Shokiraliyevich	
XORIJIY INVESTITSIYALARNI JALB QILISH JARAYONINING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI VA HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISH BILAN BOG'LIQLIGI	847
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, Turdimuratova Aziza Alisherovna	
AGRAR ISHLAB CHIQUARISHNI BARQAROR RIVOJLANTIRISHDA "QISHLOQ XO'JALIGI-4.0" VA "AQLLI QISHLOQ XO'JALIGI" KONSEPSIYALARIDAN SAMARALI FOYDALANISH.....	851
Yusupov Muxiddin Soatovich	
PAXTA-TO'QIMACHILIK KLASSTERLARINI MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI GURUHLASH VA BAHOLASH.....	860
Davlyatov Bekzodjon Aslanxojayevich	
TA'LIM TIZIMINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISHDA XORIY TAJRIBASINING AHAMIYATI	864
Sobirov Shaxzod Ozod o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI SOLIQQA TORTISHNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI	868
Karimov Mirolimjon Karimjon o'g'li	
ПРОБЛЕМЫ МЕЖДУНАРОДНОГО ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОТРУДНИЧЕСТВА В ЭКОНОМИЧЕСКОМ РАЗВИТИИ УЗБЕКИСТАНА.....	875
Аликулов С. А., Хамракулова О. Д.	
YASHIL IQTISODIYOTDA KORXONALAR BOSHQARUV MEKANIZMLARINING EVOLYUTSIYASI: KONSEPTUAL TAHLIL.....	880
Nabiev Bobur Muhammadqosim o'g'li	
SUD-HUQUQ TIZIMINI YANADA DEMOKRATLASHTIRISH: JORIY HOLATI, MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	884
Majidov Muslimbek Maxamadjon o'g'li	

IQTISODIYOTNI LIBERALLASHTIRISH SHAROITIDA QISHLOQ XO'JALIGIDA KLASSTERLARNI TASHKIL ETISHNING TASHKILIY-HUQUQIY ASOSLARI.....	889
Xo'jageldiyev Chorshanbi Pardayevich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL TURIZMNI RIVOJLANTIRISHDA ZAMONAVIY INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH.....	893
Shaymanova Nigora Yusupovna	
XO'JALIK FAOLIYATINI SAMARADORLIGI VA BIZNES HOLATINI BAHOLASH	899
Abdukarimova Muslima Abduaziz qizi, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
CROSS-BORDER E-COMMERCE IN CENTRAL ASIA.....	904
Bakhtiyorjon Komilov	
O'ZBEKISTONDA NORASMIY SEKTOR ISHCHILARINING PENSIYA TA'MINOTI MASALALARI.....	908
Abdulazizova Nargiza Baxodir qizi	
KORXONA VA TASHKILOTLARDA QOG'OZ SARFINI OPTIMALLASHTIRISHDA JAHON TAJRIBASI	913
Oripov Mirzo Mahmudovich	
ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ТЕХНОЛОГИЙ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В ЗАЩИТЕ ВНУТРЕННЕГО РЫНКА ОТ КОНТРАФАКТНОЙ ПРОДУКЦИИ (НА ПРИМЕРЕ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН).....	917
Ибраимова Махсура Уснатдин кизи	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	922
Xasanova Robiyaxon Kamoliddin qizi	
THE IMPACT OF ARTIFICIAL INTELLIGENCE TECHNOLOGIES ON THE PROCESSES OF DIGITAL TRANSFORMATION IN THE INSURANCE INDUSTRY.....	927
D.D.Omonova	
THE ROLE OF INTERNATIONAL FINANCIAL INSTITUTIONS IN THE GLOBAL ECONOMY AND THEIR STAGES OF DEVELOPMENT	933
Yovkochev Sherzod	
YURIDIK SHAXSLARNI YIRIK SOLIQ TO'LOVCHILAR TOIFASIGA KIRITISH MEZONLARINI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	941
To'raqulov Bekzod Hazratqul o'g'li	
BUTUNJAHON SAVDO TASHKILOTIGA A'ZO BO'LIHDA SOLIQ TIZIMINI TRANSFORMATSIYA QILISHNI TAKOMILLASHTIRISH MASALALARI.....	945
Xojakbar Zaynabidinov	
BANK TIZIMIDA TAVAKKALCHILIK TUSHUNCHASI VA UNI BAHOLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	950
Malikova Dilrabo Muminovna, Shakarova Kumush Faxriddin qizi	
REAL SEKTOR TARMOQLARINI KREDITLASHDA MOLIVAVIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH YO'LLARI.....	955
Savurbayev Zafar Abdumuminovich	
INVESTITSIYA JOZIBADORLIGINI OSHIRISHDA IQTISODIY BARQARORLIK OMILLARI VA ULARNING BOSHQARUVI	960
D. G. Bazarov	
YANGI O'ZBEKISTONDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK SOHASINI YANADA TAKOMILLASHTIRISH HAMDA KOMPLEKS TIZIMLASHTIRISH	966
Abdullayev Javohir Abdumalik o'g'li	
XIZMATLAR KO'RSATISH KORXONALARIDA INNOVATSIYA FAOLIYATINI SAMARALI TASHKIL ETISH VA BOSHQARISH: IQTISODIY TAHLIL VA ISTIQBOLLI TAVSIYALAR	971
Xudayberdiyeva Nargiza Nizomiddin qizi	
MINTAQADA KICHIK BIZNES KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	976
Ergashev Jamshid Jamoliddinovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIDA INNOVATSION MAHSULOTLARNI ISHLAB CHIQRISHNI TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI.....	981
Mirzayev Kobil Nosirjonovich	

PUL AYLANMASINI TASHKIL QILISHNING XORIJ TAJRIBASI VA O'ZBEKISTONDA FOYDALANISHNING IMKONIYATLARI.....	987
Gadoyev So'hrob Jumakulovich	
MARKETING VA TOVAR STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	993
Ibadullayeva Sevara Allashukurovna, Yuldashev Abduhakim Abdukarimovich	
PILLACHILIK SOHASINI RIVOJLANTIRISHDA INVESTITSIYA VA DAVLAT KO'MAGIGA OID METODOLOGIK YONDASHUVLAR	998
Xudoykulov Mamarasul Radjabovich	
SURXONDARYO VILOYATIDAGI KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNING QURILISH SOHASIDAGI ULUSHINING TREND MODELLARI ORQALI TAHLILI	1005
Mamatkulova Xurshida Nasrullayevna	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL BASES OF TEXTILE PRODUCTS MARKET SEGMENTATION	1012
Ibaydullaeva Feruza Kholjuraevna	
O'ZBEKISTONNING JINOIY FAOLIYATDAN OLINGAN DAROMADLARNI LEGALLASHTIRISHGA QARSHI KURASH TIZIMIGA SUN'YI INTELLEKTNI INTEGRATSIYASI: BANK SEKTORIDA JORIY ETISHNING POTENSIALI VA TO'SIQLARINI BAHOLASH	1018
Rashidov Avazbek Raximovich	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLAR HISOBINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH.....	1025
Shermatov Sirojiddan Xaydarovich	
РОЛЬ ИСКУССТВЕННОГО ИНТЕЛЛЕКТА В УСОВЕРШЕНСТВОВАНИИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ РЕЗУЛЬТАТИВНОСТИ КОМПОНЕНТОВ ПРОЕКТА «БЕЗОПАСНЫЙ ГОРОД»	1029
Иминов Акбаржон Одилжонович	
XIZMAT KO'RSATISH TARMOQLARIDA BOSHQARUV SALOHİYATINI OSHIRISH	1034
Tleubergenov Raxat Shahibaevich	
THE ROLE OF ESG IN ADVANCING CORPORATE REFORMS IN UZBEKISTAN	1038
Zakhidov Azizbek Rustamovich	
O'ZBEKISTONDA MARKETING ROLI ORQALI IQTISODIY SIYOSATGA TA'SIRI.....	1043
Egamberdiyev Muzaffar	
DAVLAT BUDJETI JARAYONINI OPTIMALLASHTIRISH YO'NALISHLARI: XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTON AMALIYOTI	1046
Nosirov Islombek Xurram o'g'li	
O'ZBEKISTONDA JISMONIY SHAXSLARDAN OLINADIGAN DAROMAD SOLIG'INING PROGRESSIV STAVKASINI JORIY ETISH MEXANIZMI	1052
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich, Xujamuradov Abrorbek Ro'zimurat o'g'li, Otabekov Otajon G'ayrat o'g'li, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
KORXONANING MODDIY BAZASI	1060
Ozodova Shahzoda Ulug'bek qizi	
FINTECH-STARTAPLAR VA TIJORAT BANKLARI HAMKORLIGI: SINERGETIK INTEGRATSIYA VA INNOVATSION EKOTIZIM SHAKLLANISHI	1064
Normo'minov Temurbek Sheraliyevich	
DAVLAT FUQAROLIK XIZMATCHILARINING MEHNATIGA HAQ TO'LASHDA YANGI YAGONA TARIF SETKASINI JORIY ETISH MASALALARI	1069
Oqiljonov Azizjon Olimjon o'g'li	
ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ДИСТАНЦИОННЫХ БАНКОВСКИХ УСЛУГ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВИЗАЦИИ.....	1074
Хасилова Висола Шоохоровна	
HARD WORK, INDEBTEDNESS AND HOPE: A SOCIO-ECONOMIC LOOK OF MODERN LABOR	1078
Rakhmatullayev Sarvar Nazar o'g'li, Abdukarimova Muborak Sharaf qizi, Madrakhimova R. G.	
KORXONALARDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI VA ULARNI HISOBGA OLISH.....	1085
Muradova Minavvar Izzatullayevna	
O'ZBEKISTONDA AKT SOHASINING HOZIRGI HOLATI VA RIVOJLANISH DINAMIKASI: SAMARADORLIKNI BAHOLASH VA RAQAMLASHTIRISHNING MUAMMOLARI	1089
Salibaev Xabibullo Negmatullaxanovich	

TIJORAT BANK KREDIT PORTFELINING SIFAT BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	1094
G'aybullayev Odil Baxtiyarovich, Amanova Xurshida Inyatullaevna	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA O'ZINI-O'ZI BAND QILISH ORQALI KAMBAG'ALLIKNI PASAYTIRISH MASALALARI.....	1099
Azimova Hulkar Egamberdiyevna	
СОКРАЩЕНИЕ БЕДНОСТИ КАК СОЦИАЛЬНАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ РЕФОРМЫ УЗБЕКИСТАНА.....	1103
Амирджанова Ситора Суннат кизи	
IQTISODIY JARAYONLARNI BOSHQARISHDA OPTIMALLASHTIRISH MODELLARI VA ULARNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI.....	1108
Ibragimov Nodir Nusriddinovich	
MARKETINGDAGI ISTE'MOLCHILAR MOTIVATSIYASIDA NAFLILIK NAZARIYALARIDAN FOYDALANISH.....	1113
Jalilov Jamshid G'anijonovich	
AHOLI ZICH HUDUDLARDA KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI ANDIJON VILOYAT MISOLIDA.....	1119
Karimov Abdusamat Ismonovich, Bo'stonova Nilufar Abdusmatovna	
CHAKANA SAVDO KORXONALARIDA ISTE'MOLCHILAR XULQ-ATVORINING SAVDO HAJMIGA TA'SIRINING TAHLILI.....	1125
Haydarova Mohichehra Xurram qizi	
BOSHQARUV TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISHDA AXBOROT-KOMMUNIKATSION TEXNOLOGIYALARNING O'RNI.....	1131
Haydarov Husanboy Ahmadjon o'g'li	
DAVLAT QARZINING IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: PANEL MA'LUMOTLAR TAHLILI.....	1135
Sanakulova B. R., Jamolov M.M.	
AUDITNING XALQARO STANDARTLARI ASOSIDA HISOBOT SANASIDAN KEYINGI HODISALAR AUDITI.....	1142
Muydinov Erkin Djамaldinovich	
AUTSORSING FAOLIYATINI MOLIYALASHTIRISH MEXANIZMLARI.....	1148
Xamidov Anis Choriyevich	
BIOCHEMICAL CHANGES IN THE BODY DURING THE PERIOD OF FATIGUE AND REST AFTER WORK FOR ATHLETES.....	1153
Yoldasheva Roila Jumaevna, Ruyobova Shakhlo Anvar qizi	
KICHIK BIZNESNI RIVOJLANTIRISHGA OID XORIJIY MAMLAKATLARNING ILG'OR NAZARIYALARI VA YONDASHUVLARI.....	1159
Muradova Nazira Raximjanovna	
XORAZMDA IQTISODIY BARQARORLIK MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1165
Xudayorova Munira Omonboy qizi	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA INNOVATSION BUXGALTERIYA HISOBINI JORIY ETISH.....	1170
Mirzayev Komiljon Abdullajonovich	
SOLIQ MA'MURCHILIGI MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI SOLIQ SOLISH BAZASINI KENGAYTIRISH IMKONIYATLARI.....	1175
Jononmirzayeva Dilafruz Ilhom qizi	
ИЗБАВЛЕНИЕ ОТ ИНФЛЯЦИИ С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ЦИФРОВЫХ МЕТОДОВ И МАТЕМАТИЧЕСКИХ МОДЕЛЕЙ В СФЕРЕ ИНФОРМАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ.....	1180
Абидов А.А., Ахраров Б.С., Паязов М.М., Ахмедов А.М.	
O'ZBEKISTONDA YOSHLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH VA INNOVATSION BIZNES TASHABBUSLARINI QO'LLAB-QUVVATLASH MEXANIZMLARI.....	1185
Karimova Mavjuda Boxodirovna	
INVESTITSIYA MUHITINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI YUQORI TEXNOLOGIYALI TARMOQLARNI RIVOJLANTIRISH VA IQTISODIY BARQARORLIKNI TA'MINLASH.....	1189
Raxmatova Nargizaxon A'zamxonovna	

O'ZBEKISTONDA ELEKTRON PULGA O'TISH ISTIQBOLLARI, KORRUPSIYA VA YASHIRIN IQTISODIYOTGA QARSHI KURASHISHDA KUTILAYOTGAN SAMARADORLIK	1195
Pulatov Dilshod Xaqberdiyevich, Abdiyev Mansur Musurmonovich	
KICHIK BIZNES TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI IQTISODIY XAVFSIZLIGI MASALALARI	1202
Anafiyayev Abdurashid Mamasidiqovich	
RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA ISHLAB CHIQRISH XARAJATLARI HISOBINI AVTOMATLASHTIRISH	1206
Xusinov Ibragim Ismoilovich	
ЭВОЛЮЦИЯ ТОРГОВОЙ ПОЛИТИКИ ТУРЦИИ В КОНТЕКСТЕ ИНТЕГРАЦИИ В ГЛОБАЛЬНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ЦЕПОЧКИ	1210
Солиев Абдумаджид Джабборович	
MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTI DIREKTORINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGI: NAZARIYA VA AMALIYOTI.....	1215
Abdullayeva Nafisa Shavkatovna, Boymuradov Normurod Abdusodikovich	
TADBIRKORLIK SUBYEKTLARIGA MOLIVAVIY HIMOLA XIZMATLARI KO'RSATISHNING SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	1220
G'aniyeva Nozima Alijon qizi	
ОЦЕНКА ПОТЕНЦИАЛА КЛАСТЕРИЗАЦИИ КОКОНОПЕРЕРАБАТЫВАЮЩИХ ПРЕДПРИЯТИЙ НА ШЕЛКОВОМ ОТРАСЛИ УЗБЕКИСТАНА.....	1225
Ходжиматов Равшанбек Расулжанович	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA ISH BILAN BANDLIK SHAKLLANISHINING XORIY TAJRIBASI	1231
Abdusaidov Akmal Abduvaliyevich	
TEMIR YO'L TRANSPORTI KORXONALARIDA MOLIVAVIY-IQTISODIY BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISH UCHUN KONTROLLING VOSITALARINI JORIY ETISH.....	1236
Kayumov Zafarbek Odil o'g'li	
BANK HR JARAYONLARIDA SUN'IY INTELLEKTNI QO'LLASH IMKONIYATLARI.....	1243
D. Djabbarova	
MEHNAT BOZORIDA NORASMIY BANDLIKNI QISQARTIRISH MEXANIZMLARI	1247
Mirzakarimova Muyassarxon Muminovna	
IJTIMOY XIZMATLAR TIZIMIDA DAVLAT VA NODAVLAT SEKTORINING O'ZARO ALOQASI HAMDA XORIYIY TAJRIBA TAHLILI.....	1251
Berdiyeva Nafisa Qahramonovna	
ПРИМЕНЕНИЕ КОНТРОЛЛИНГА В ОРГАНИЗАЦИОННО-ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СИСТЕМЕ УПРАВЛЕНИЯ ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОГО ТРАНСПОРТА	1257
Каюмов Зафарбек Одил угли	
BILVOSITA SOLIQLAR HISOBINI TASHKIL ETISHDA SOLIQ NAZORATINING AHAMIYATI	1263
Djalilov Rahmonkul Hamidovich	
INVESTITSION FAOLIYATNING IQTISODIY MOHIYATI VA UNING SANOAT RIVOJLANISHIDAGI O'RNI	1268
Yuldoshev Sobir Fayzullayevich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI IQTISODIYOTINING TRANSFORMATSIYASI SHAROITIDA AHOLI DAROMADLARINING TAQSIMOT TAHLILI.....	1272
Bayxonov Baxodirjon Tursunbayevich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI MARKETINGNI QO'LLASHNING XORIY TAJRIBASI.....	1277
Raxmatova Shaxnoza Rustamovna, Ochilova Dilnoza Ismoil qizi	
ФОРМИРОВАНИЯ УСТОЙЧИВОЙ ЗАНЯТОСТИ В ПРОМЫШЛЕННОСТИ В УСЛОВИЯХ ТЕХНОЛОГИЧЕСКИХ ПРЕОБРАЗОВАНИЙ	1283
Б.С. Разакова	
ZAMONAVIY TURISTIK KLASSTERLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	1289
Azim Pulatov	
O'ZBEKISTONDA YOSHLAR BANDLIGINI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI VA DAVLAT SIYOSATINING SAMARADORLIGI	1296
Qodirov Baxodirjon Shuhratovich	

YASHIL TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SANOAT KORXONALARINING ISHLAB CHIQUARISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING AHAMIYATI	1302
Ergashev Sanjarbek Sobirjon o'g'li	
ONLAYN TA'LIM PLATFORMALARI INTERAKTIV CHATBOTLARI SAMARADORLIGINI KOMPLEKS BAHOLASH	1306
Zaripova Mukaddas Djumayozovna, Yusupova Asila Xidirqul qizi	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINING MOLIVAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHNING TAKOMILLASHTIRILGAN USLUBIYOTI	1313
Abdullayeva Sevaraxon Xasanovna	
ZARAFSHON MINTAQASI HUDUDLARIDA IQTISODIY MUTANOSIBLIKKA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI VA ULARNING O'ZGARISH TENDENSIYALARI	1320
Murtazayev Isabek Bazarbayevich	
O'ZBEKISTONDA AHOLI TURMUSH DARAJASINI YAXSHILASHNI MOLIVAVIY MANBALARI	1327
Mansurov Mansur Alisherovich, Xolbekova Dilobarxon Rasuljon qizi	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA MONETAR SIYOSATNING TRANSMISSIYA MEXANIZMLARI SAMARADORLIGI	1330
Boltayeva Nilufar Shavkat qizi	
HUDUDIIY TURIZM RIVOJLANISHIDA BARQAROR BOSHQARUV STRATEGIYALARINI ISHLAB CHIQISH	1336
Barakayev Elbekjon Abdulla o'g'li	
O'ZBEKISTON TA'LIM TIZIMIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIK MEXANIZMINI JORIY ETISH	1343
Yuldashev Kodirjon Mamadjanovich	
ILG'OR XORIJIY DAVLATLAR TAJRIBASIDA BOSHQARUV XODIMLARI QOBILIYATLARIDAN FOYDALANISH ORQALI KORXONA SALOHİYATINI YUKSALTIRISH YO'LLARI	1348
Ayubxon Qutbiddinov Bosit o'g'li	
INTEGRATSIYALASHGAN XARAJATLAR TAHLILI: ISHLAB CHIQUARISH VA LOGISTIKA XARAJATLARINING MAHSULOT TANNARXIGA TA'SIRI	1353
Zokirjonov Asadbek Otabek o'g'li, Xashimova Zuhraxon Kahramonovna	
QASHQADARYO VILOYATI SANOATINI INNOVATSION RIVOJLANTIRISH STRATEGIYASINING ASOSIY YO'NALISHLARI VA ULARNI EKONOMETRIK MODELAR YORDAMIDA BAHOLASH	1358
Raxmatullayev Doston Asad o'g'li	
MAKTABGACHA TA'LIM MUASSASALARIDA BOLALAR TA'MINOTIGA OTA-ONALAR TOMONIDAN HAQ TO'LASH VA UNDA FOYDALANISH TARTIBINING BUXGALTERIYA HISOBI	1361
Ro'ziboyev Oybek Baxromovich	
KICHIK BIZNESNING HUDUDIIY ISH BILAN BANDLIKKA TA'SIRI	1367
Qulmatov Alimjan Abdulloyevich	
INDUSTRIYA 4.0 SHAROITIDA KASBLAR TARKIBI TUZILMASI VA KOMPETENSIYALAR TRANSFORMATSIYASI	1371
Mirzakarimova Muyassarxon Muminovna	
RAQAMLI IDENTIFIKATSIYA (E-ID) TIZIMINING G'AZNACHILIK OPERATSIYALARIDA QO'LLANISH ISTIQBOLLARI	1375
Raximov Shaxzod Maxsudjanovich	
IQTISODIYOTNI RAQAMLI TRANSFORMATSIYALASH SHAROITIDA AVTOMOBIL SANOATI KORXONALARINING INVESTITION FAOLIYATINI STRATEGIK RIVOJLANTIRISH	1380
Kasimova Nozima Omilovna	
METHODOLOGY FOR ASSESSING THE EFFECTIVE PERFORMANCE OF AN INDUSTRIAL ENTERPRISE IN THE CONTEXT OF INDUSTRY 4.0	1384
Kudaynazarova Dilnaz Koshkarbaevna	
TEACHING PROGRAMMING COLLABORATIVELY THROUGH GOOGLE COLAB AND GITHUB INTEGRATION	1388
Saidova Difuza Ergashovna	
O'ZBEKISTONDA BARQAROR IQTISODIY O'SISHNI TA'MINLASHNING ASOSIY YO'NALISHLARI	1392
Djumayev Zayniddin Axmedovich	

ЦИФРОВАЯ МОДЕРНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ ОБРАЗОВАНИЯ УЗБЕКИСТАНА: КОНЦЕПТУАЛЬНАЯ ОСНОВА И КЛЮЧЕВЫЕ ОРИЕНТИРЫ	1397
Киличева Феруза Бешимовна	
ТРАНСФОРМАЦИЯ КОНСТИТУЦИОННЫХ НОРМ О СОБСТВЕННОСТИ И ЭКОНОМИЧЕСКОЙ СВОБОДЕ В УЗБЕКИСТАНЕ В УСЛОВИЯХ СОЦИАЛЬНОГО ГОСУДАРСТВА	1401
Абдуллаева Мавлюда Садыковна	
KICHIK BIZNES VA TADBIRKORLIKNI INNOVATSION IQTISODIYOTDA QO'LLAB-QUVVATLASH STRATEGIYALARI.....	1407
Mirzaaxmedov Nodirbek Shavkatovich	
KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI TAHLIL QILISH VA MARKETING STRATEGIYASINI TANLASH	1414
Yoqubjonova Dildora Timur qizi	
TURISTIK XIZMATLAR BOZORINING XUSUSIYATLARI VA BRENDLASH IMKONIYATLARI	1420
Yusupova Moxinur Farxod qizi	
TA'LIM TASHKILOTLARIDA MOLIVAVIY AKTIVLARNI BOSHQARISH.....	1428
Meliboyev Ibroxim Mavlon o'g'li	
SOLIQ NAZORATINI TASHKIL ETISHDA XALQARO TAJRIBA VA O'ZBEKISTONGA TATBIQ ETISH IMKONIYATLARI.....	1432
Kodirov Aqliddin Hakim o'g'li	
AVTOMOBIL SAVDOSIDA ZAMONAVIY MARKETING KONSEPSIYALARINING QO'LLANILISHI	1437
Adamboyev Abror Akrom o'g'li, Akramov T.A.	
CHARM-POYABZAL KORXONALARIDA RESURSLARDAN MUQOBIL FOYDALANISH SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARINI PROGNOZLASH	1443
Otaniyozov Orifjon Otaxonovich	
BANK KAPITALI YETARLILIGI VA RISKLARNI BOSHQARISH TIZIMINING SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	1449
Abdusalamov Olimjon Eshmirzayevich	
SIRKULAR IQTISODIYOTDA RESURS TANQISLIGINING OLDINI OLISH MASALALARI	1454
Ismoilova Gulchiroy Tolliboy qizi	
THE IMPACT OF DIGITAL PAYMENT SYSTEMS DEVELOPMENT ON THE BANKING SECTOR: A COMPARATIVE ANALYSIS OF CENTRAL ASIAN COUNTRIES	1459
Aziza Farmonovna Ergasheva, Rustam Olimjonovich Oltinov	
ICHKI AUDIT VA UNING KORXONA NAZORAT TIZIMIDAGI O'RNI: MUAMMO VA YECHIMLAR.....	1472
Mexmonaliyev Ulug'bek Erkinjon o'g'li	
QISHLOQ XO'JALIGIDA RISK TURLARI VA KELIB CHIQISH OMILLARI	1477
Xamrokulov Sindor Qahramonovich	
O'ZBEKISTONDA TURISTLARGA OVQATLANISH XIZMATLARINI KO'RSATISHNI RIVOJLANTIRISHNING BOSHQARUV MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	1483
Maxmadiyeva Charos Xayrullayevna	
TIJORAT BANKLARINING MOLIVAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING SAMARALI YO'LLARI.....	1487
Adilov Mirkomil Miralimovich	
BUDJET JARAYONIDA OCHIQLIK VA SHAFFOFLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARINING AMALDAGI HOLATI VA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI	1494
Shernayev Akbar Aqmirzayevich	
KICHIK TADBIRKORLIK LOYIHALARINI MOLIVALASHTIRISHDA BANK KREDITLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISH OMILLARI	1499
Norqobilova Nargiza Abdigodirovna	
OLIY TA'LIM XIZMATLARI BOZORIDA NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARINING ISHTIROKI VA ULARDA MARKETING FAOLIYATINI RIVOJLANTIRISH	1504
Yuldashov Isomiddin Sidiqovich	
МАКРОЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ОПТИМИЗАЦИИ НАЛОГОВЫХ ПОСТУПЛЕНИЙ И ЕЁ ЗНАЧЕНИЕ ДЛЯ ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ.....	1509
Муталова Дилором Махамаджановна, Хакимова Ситора Ильёсжон кизи	

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TELEKOMMUNIKATSIYA XIZMATLARI BOZORINI RIVOJLANTIRISH TENDENSIYALARI VA MEXANIZMLARI.....	1515
Suyunov Asror Baxtiyorovich	
INNOVATSION FAOLIYATNI RAG‘BATLANTIRISHDA DAVLATNING O‘RNI.....	1518
Saitkamolov Muxammadxo‘ja Sobirxo‘ja o‘g‘li	
SOLIQ MA‘MURIYATCHILIGINING MOHIYATI VA UNING TADBIRKORLIK MUHITIDAGI O‘RNI.....	1521
Xurramov Azizbek Muxiddin o‘g‘li	
DETERMINATION OF SEED DAMAGE IN THE PNEUMATIC TRANSPORT SYSTEM BY CONDUCTING EXPERIMENTS	1527
Boltabayev Bekzod Egamberdiyevich	
GEOTAHLILY YONDASHUV ASOSIDA DEHQON XO‘JALIKLARINING YER BILAN TA‘MINLANGANLIGINI BAHOLASH.....	1531
Axmatov Abutolibxon Ochilxon o‘g‘li	
DAVLAT BUDJETI XARAJATLARINING G‘AZNA IJROSIDA BIG DATA TAHLILIDAN FOYDALANISHNING SAMARASI.....	1535
Atajanov Murodbek Bekberganovich	
РОЛЬ И РАЗВИТИЕ КИБЕРПРАВА В ФИНТЕХ-ПРОЕКТАХ: ПРАВОВЫЕ ВЫЗОВЫ И ПРИОРИТЕТЫ В УСЛОВИЯХ ЦИФРОВОЙ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА	1539
Мирзаев Шерзод Махматкулович	
KAMBAG‘ALLIK VA UNI TADRIJIY-NAZARIY KONSEPSIYALARI.....	1547
Xolmirzayev Abdulxamid Xapizovich	

KAMBAG'ALLIK VA UNI TADRIJIY-NAZARIY KONSEPSIYALARI

Xolmirzayev Abdulxamid Xapizovich

NamDTU, "Buxgalteriya hisobi" kafedrası dotsenti, PhD

Annotatsiya. Maqolada kambag'allik mohiyati, turlari va uni tadrijiy-nazariy konsepsiyalari bo'yicha mavjud bo'lgan ilmiy tadqiqotlar o'rganilib, tahlil qilinadi. Shuningdek, kambag'al aholi qatlamining kamayishi bo'yicha taklif va tavsiyalar berilgan. Tadqiqotda kambag'allikning iqtisodiy va ijtimoiy jihatlari, uning daromad tengsizligi, iqtisodiy o'sish va ish bilan bandlikka ta'siri chuqur tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: Kambag'allik mohiyati, aholi daromadining tengsizligi, iqtisodiy o'sish, kambag'allikning mutlaq mezon, xorijiy va mahalliy olimlarning asarlarida kambag'allik, kambag'allikni qisqartirish, aholini ish bilan band etish.

Abstract. The article presents a study and analysis of existing scientific research on the nature, types, and theoretical concepts of poverty. Proposals and recommendations for reducing the number of poor people are also provided. The research covers the economic and social aspects of poverty, income inequality, economic growth, and the impact of employment on poverty reduction.

Key words: The nature of poverty, income inequality, economic growth, absolute poverty criterion, poverty in the works of foreign and domestic scientists, poverty reduction, employment.

Аннотация. В статье проведено исследование и анализ существующих научных исследований сущности, видов и теоретических концепций бедности. Также представлены предложения и рекомендации по сокращению численности бедного населения. Исследование охватывает экономические и социальные аспекты бедности, неравенства доходов, экономического роста и влияния занятости на снижение уровня бедности.

Ключевые слова: Сущность бедности, неравенство доходов, экономический рост, абсолютный критерий бедности, бедность в трудах зарубежных и отечественных ученых, сокращение бедности, занятость населения.

KIRISH

Kambag'allik insoniyat tarixida jamiyat a'zolarining ijtimoiy holatini o'zida aks ettiruvchi sifat ko'rsatkichi bo'lib kelgan. Shu bois, mavjud nazariy tushunchalar kambag'allikni alohida iqtisodiy kategoriya sifatida tavsiflaydi. Kambag'allikning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlari jamiyat taraqqiyotiga o'zining salbiy tomonlari bilan ta'sir etadi. Kambag'allik ko'plab rivojlanayotgan mamlakatlarda dolzarb muammo bo'lib, uning barqaror ijtimoiy tuzilma, iqtisodiy o'sish va xalqning farovonligi bilan bevosita bog'liqligi ko'plab tadqiqotlarda ta'kidlangan.

Kambag'allik – bu shaxs yoki ijtimoiy guruhning iqtisodiy holatining o'ziga xos xususiyati bo'lib, obyektiv va subyektiv sabablarga ko'ra inson hayot kechirishi, mehnat qobiliyatini saqlab qolishi hamda nasl berishida zarur bo'lgan minimal ehtiyojlarning ma'lum bir qismini talab doirasida qondira olmaslikni anglatadi. Bu holat nafaqat iqtisodiy zaiflikni, balki ijtimoiy izolyatsiya, ta'lim va tibbiyotga kirishning cheklanganligi, shuningdek, fuqarolik huquqlari va imkoniyatlarining yo'qligini ham o'z ichiga oladi. Kambag'allik jamiyatning bir qismi bo'lgan shaxslar yoki oilalarning hayotini jiddiy ravishda cheklaydi, bu esa ularning iqtisodiy va ijtimoiy faoliyatda ishtirok etish imkoniyatlarini kamaytiradi.

Ta'kidlanganidek, kambag'allik jamiyatning ijtimoiy-iqtisodiy yuksalishida bir qator salbiy jarayonlarni yuzaga keltiradi. Bunday holat, nafaqat individual, balki butun jamiyatning barqaror rivojlanishini cheklashga olib kelishi mumkin. Kambag'allikning keng tarqalganligi, jamiyatda ijtimoiy tengsizlikni kuchaytiradi, fuqarolar o'rtasida g'amxo'rlik va o'zaro yordamni kamaytiradi, iqtisodiy nohaqlikni yanada kuchaytiradi. Shuningdek, kambag'allik, odamlarning ishlash va ijtimoiy faoliyatda ishtirok etish imkoniyatlarini cheklab, butun jamiyatda mehnat bozorining noteng taqsimlanishiga sabab bo'ladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Kambag'allik mohiyati, turlari va uni tadrijiy-nazariy konsepsiyalari hamda kambag'allikni qisqartirish muammolari yuzasidan xorijlik iqtisodchi olimlar A. Smit, D. Rikardo, A. Ditont, P. A. Samuelson, V. D. Nordxaus, Ch. But, F. Fon Xayek, P. J. Prudon va boshqalar ilmiy tadqiqot ishlarini olib borganlar.

MDH mamlakatlarida, A. A. Savichev, V. A. Rojkovskiy, A. V. Soy, Ye. L. Aleksandrov, O. E. Aleksandrova, Ye. S. Balabanova, Ye. I. Beglova, L. A. Elovikov, I. V. Shugaeva, A. A. Razumov, O. V. Selivanova, L. A. Zubkevich kabi iqtisodchilarning ilmiy asarlarida kambag'allikni qisqartirishda kichik biznes va tadbirkorlikni rivojlantirish masalalari o'z aksini topgan.

O'zbekistonda kichik biznesni rivojlantirish va kambag'allikni qisqartirishda tadbirkorlikning tutgan o'rnining umumiy jihatlari S. S. G'ulomov, Yo. Abdullayev, B. Y. Xodiyev, M. S. Qosimova, S. K. Salayev, U. V. Gafurov, Sh. I. Mustafaqulov, M. Z. Muxiddinova, M. X. G'aniyev, B. Pardayeva va boshqalarning ishlarida ilmiy asoslab berilgan.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Kambag'allik mohiyati, turlari va uni tadrijiy-nazariy konsepsiyalari bo'yicha mavjud bo'lgan ilmiy tadqiqotlarni o'rganish, tahlil qilish va taqqoslashda mantiqiy fikrlash, ilmiy abstraktsiyalash, ma'lumotni guruhlash, analiz va sintez, induksiya va deduktsiya usullaridan keng foydalanilgan. Ushbu usullar yordamida kambag'allikning turli tomonlari va uning jamiyatga ta'siri chuqur tahlil qilindi, shuningdek, uning qisqartirish bo'yicha samarali strategiyalar ishlab chiqildi.

Tadqiqot jarayonida statistik manbalar, mazkur mavzuga oid milliy va xorijiy ilmiy adabiyotlar, rasmiy hisobotlar, xalqaro tashkilotlar (Jahon banki, BMT, XMT va boshqalar) tomonidan e'lon qilingan ma'lumotlardan foydalanildi. Shuningdek, kambag'allikning ijtimoiy-iqtisodiy oqibatlarini baholashda taqqoslama tahlil, tarixiy yondashuv va tizimli yondashuv kabi uslublar qo'llanildi. Bu esa masalani turli omillar kesimida solishtirish va keng qamrovli ilmiy xulosalar chiqarish imkonini berdi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Kambag'allik dunyoning deyarli barcha mamlakatlarida mavjud. Ularning rivojlanish darajasiga va olib borilayotgan ijtimoiy-iqtisodiy siyosatiga hamohang holda kambag'allik turli shakl va ko'rinishlarga ega bo'ladi. Boshqacha aytganda, turli davlatlarda aholi daromadlari har xil nisbatda bo'lganda tengsizlik paydo bo'ladi.

Taniqli iqtisodchilar Pol A. Samuelson va Vilyam D. Nordxaus o'zlarining darsligida "kambag'allik" so'zi turli odamlar uchun turli xil ma'nolarga ega ekanligini ta'kidlab, shubhasiz, kambag'allik – bu odamlar kam daromad oladigan holat, ammo kambag'al bo'lganlar hamda bo'lmaganlar o'rtasiga chiziqli tortib ajratib qo'yish juda qiyin ekanligiga e'tibor berganlar.

Xususan, aholi daromadining tengsizligi va kambag'allik bilan iqtisodiy o'sish o'rtasidagi bog'liqlik masalalari A. Smit, D. Rikardo, R. Solou, A. Sen, A. Ditont kabi ko'plab mumtoz klassik hamda neoklassik iqtisodchilar ilmiy asarlarida o'rganilgan. Shuningdek, Nobel mukofoti laureatlari tomonidan tadqiqot obyektiga doir nazariy va empirik tadqiqotlar o'tkazilgan. Ular "yalpi ichki iste'mol, texnologik rivojlanish, mehnat unumdorligi, aholi salomatligi, soliq bazasi va boshqa omillar tahlili asosida, kambag'allik kam bo'lgan jamiyatlarda iqtisodiy o'sish sur'atlari yuqoriroq bo'lishini" ilmiy o'rganib, nazariy jihatdan isbotlashgan.

Kambag'allikni o'rganishga ilmiy yondashuv an'anaviy jamiyat sanoatlashgan jamiyat bilan almashganda paydo bo'ladi. Shuningdek, kambag'allik sanoatlashtirish va ijtimoiy islohotlar jarayonlari bilan bog'liq muammoga aylanadi.

"Kambag'allik" tushunchasining talqini turli xil o'zgarishlarga duch keldi. Uning tabiati va sabablari, shubhasiz, har doim olimlarning diqqat markazidan joy egallab kelgan. Sotsiologlar ko'pincha kambag'allikni jamiyat ijtimoiy hayotining tabiiy hodisasi deb qaraydilar. Kambag'allik ijtimoiy-iqtisodiy hodisa sifatida mamlakatning iqtisodiy rivojlanish darajasi bilan bevosita bog'liqdir, shuning uchun uning namoyon bo'lish shakllari vaqt va makonda farqlanadi. Kambag'allikning paydo bo'lishi jarayonlari o'ziga xos tarixni yaratgan.

Kambag'allik qadim zamonlardan mavjud va hozirgi davrda jahon mamlakatlarining muayyan aholi qatlamini qamrab olgan. Aniqroq aytganda, kambag'allik turli davlatlarda turlicha darajalarda namoyon bo'lib, bugungi kunda ham keng tarqalgan.

Iqtisodiy ta'limotlar tarixida kambag'allik bir qator iqtisodchi olimlarning e'tiborini tortdi. Osiyo, antik va feodal jamiyatlarida boylar va kambag'allarga bo'linish insonning shaxsiy qobiliyatiga unchalik bog'liq bo'lmagan: ehtiyojlar darajasi va ularni qondirishlik shaxsning sinfiy va huquqiy holatiga bog'liq edi. Chunki o'sha davrlarda turli ijtimoiy guruhlar turli xil turmush tarziga ega bo'lgan. Shuning uchun quyi tabaqalarning yuqori qatlamlarning obro'li turmush tarziga rioya qilishlari mumkin emasligi odatiy hayot meyorlari sifatida qabul qilingan.

Ko'rinib turibdiki, kambag'allik muammolarini hal qilishga qadimdan sotsiologlar, iqtisodchilar va faylasuflar tomonidan olib borilgan tadqiqotlar tufayli bebaho hissa qo'shib kelganlar. Dastlab qadimgi faylasuflar: Konfusi, Ksenofon, Platon, Aristotel asarlarida daromadlarni notekis taqsimlash muammosi o'rganilgan. Ular jamiyatda barqarorlikni saqlash uchun sinflarga bo'linish va imtiyozlarni taqsimlashda adolat tamoyiliga asoslanish kerak, degan fikrni bildirdilar. Masalan, qadimgi Yunoniston faylasuflari ijtimoiy tabaqalanish modelini birinchi bo'lib tan olishga harakat qildilar. Jumladan, "Platon o'zining 'Davlat' (miloddan avvalgi 428-347 y.y.) asarida jamiyatning ikki qismdan iborat tabaqalanishini ko'rsatadi. Bir qismi boylardan, ikkinchi qismi kambag'allardan iborat bo'lib, ular birga yashab turib, bir-birlariga qarshi fitna uyushtiradilar", degan tasavvurlar ommalashgan.

O'z davrida Aristotel ijtimoiy tengsizlik muammosini ko'rib chiqib, o'zining "Siyosat" nomli asarida odamlarning tabaqalarga ajralishining asosiy sababi xususiy mulk instituti ekanligini va faqat uni bekor qilish orqaligina nisbiy tenglikka erishish mumkinligini ta'kidladi. Aristotel, shuningdek, jamiyatni faqat o'rta sinf shakllantira olishini aytadi. Uning fikricha, jamiyatning o'rta sinfi a'zolari ijtimoiy muvozanatni ta'minlashning oqilona tamoyiliga amal qilishlari mumkin.

Gegel kambag'allik va boylikning turli xususiyatlarini ochib berdi. Hegel, kambag'allik shaxsning va umuman jamiyatning ma'lum bir holati sifatida harakat qiladigan ijtimoiy hodisa tarzida ko'rib, "kambag'al sinf", "kambag'allik", "kambag'allashgan omma", "muhtoj" tushunchalarini ilgari surdi. Shuningdek, u kambag'allikning ikki tomonini ajratib ko'rsatdi. Birinchisi obyektiv bo'lib, u mavjud sharoitlarga bog'liq bo'lsa, ikkinchisi subyektiv, ya'ni axloqiy subyekt sohasini qamrab oladi.

Fransuz olimi P. J. Prudon (1809-1865) tomonidan kambag'allik to'g'risida qiziqarli fikrlar bildirgan. Uning fikricha, kambag'allik, ijtimoiy ne'mat bo'lib, uning ikki turi bir-biridan farqlanadi. U birinchisini qiyosiy yoki nisbiy, ikkinchisini esa mutlaq deb hisoblagan. Nisbiy kambag'allik ishlab chiqarish va iste'molning kengayishi natijasidir. U faqat mehnat unumdorligining doimiy o'sishiga kambag'allikni yengish uchun haqiqiy omil bo'la oladi, deb ta'kidlaydi. P. J. Prudon kambag'allikning ikkinchi turini jamiyatdagi taqsimotga oid munosabatlarni noto'g'ri ekanligi bilan asoslab berishga uringan. U "ne'matni" teng taqsimlash, ya'ni jamoat mol-mulklarini adolatli taqsimlash zarurligini ta'kidlaydi. Har bir moddiy ne'mat yaratuvchi o'z qobiliyatiga mutanosib ravishda ish haqini olish huquqiga ega bo'lishi lozim deydi. Shunga ko'ra, barcha ishlar faoliyat olib boruvchining qobiliyatidan kelib chiqqan holda mutanosib teng taqsimlanishi kerak. Ish beruvchilarning bu tamoyilga rioya qilmasa, u kambag'allikni yanada keskinlashuviga olib keladi.

Ch. But va S. Rauntri asarlari kambag'allik haqidagi bilimlar bo'yicha akademik tadqiqotlar uchun asos yaratdi va ko'plab mamlakatlar siyosatiga bevosita ta'sir etdi. Kambag'allik asosi shaxsning ijtimoiy hayotining mazmun-mohiyatini tavsiflovchi, ya'ni kiyim-kechak, oziq-ovqat, uy-joy kabi eng muhim ehtiyojlarini qondirish kabi ko'rsatkichlarda namoyon bo'ladi.

Ch. But kambag'allarni oila uchun haftasiga muntazam daromadga ega bo'lgan va etarli deb hisoblangan odamlar deb atagan. Kimning haftalik daromadi belgilangan meyordan kam bo'lsa, uning fikriga ko'ra, bu toifadagi odamlar juda kambag'allarga tegishli edi. Ch. But nuqtai nazaridan, "kambag'allar – bu ma'lum bir mamlakatda odatiy hayot standartlariga muvofiq ehtiyojlari qondirilmaganlar"dir. Ch. But "kambag'allik"ni tahlil qilib, uning haqiqiy mezonlarini aniqlashga harakat qildi. Uning ilmiy nuqtaiy-nazariga ko'ra, insonning asosiy ehtiyojlarini qondirish va ma'lum turmush darajasini saqlab turish uchun daromad darajasini hisobga olish kerak. Ch. Butning tadqiqotlari natijalari kambag'allik va eng kichik ehtiyojlarni qondirish qobiliyati o'rtasidagi ma'lum nisbatni tasdiqlaydi.

Fransuz iqtisodchisi F. Le Pley kambag'allikning mutlaq mezon sifatida oila byudjeti asosida hisoblangan kambag'allikni tadqiqot obyekti sifatida olgan. Nazariyaning muhim tomoni insonning jismoniy yashashi uchun zarur bo'lgan moddiyliklar hisobga olinadi, hamda xarajatlarning talaygina qismi oziq-ovqatga to'g'ri keldi. Turli ijtimoiy ehtiyojlar oila byudjetidagi xarajatlarning eng kichik qismini egalladi.

Kapitalistik jamiyat vujudga kelishi bilan barcha fuqarolarning huquqiy tengligi va haqiqiy kuchli iqtisodiy tengsizlik o'rtasida qarama-qarshilik jiddiylashdi. E'tiborli jihati kapitalizmning ilk davridan boshlab ba'zi bir jamiyat a'zolari o'zlarining qay darajada yashashi kabi hayot kechirishi mumkin emasligi ijtimoiy adolatsizlik sifatida qabul qilina boshlandi.

Neoliberalizm tarafdori F. fon Xayek "kambag'allik"ni o'rganar ekan, insoniyat jamiyati uchun bu hodisa muqarrar, shuning uchun u jamoat manfaati uchun foydali bo'lishi kerak, deb ta'kidladi. F. fon Xayek boshqa o'tmishdoshlardan farqli o'laroq kambag'allikka davlat ta'sirini cheklovchi chora-tadbirlar orqali bo'lishligini asoslab bergan va shaxsning tashqi omillar ta'sirida kambag'allikka uchrashi mumkinligini hisobga olmagan holda o'zining qashshoqligi uchun shaxsni javobgarlikka tortdi.

Ahamiyatli tomoni jamiyatni boshqaruvdagi ekstraktiv institutlarning rolini oshirib yuborishi, ya'ni keng aholi qatlamlarining davlat boshqaruvidan chetlashishining, qarorlarning faqat tor doirada (elita) tomonidan qabul qilinishi ularning manfaatiga ko'proq e'tibor berilgani mazkur mamlakatdan norozilik ildizlari ularning kambag'alligiga borib taqaladi.

Fikrimizcha, kambag'allik – inson yoki oilaning zarur va muhim ehtiyojlarini qondirishga imkon bermaydigan muhtojlik alomati bo'lib, hayotiy shart-sharoitlarning, vositalarning yetishmasligini anglatadi.

Kambag'allikka yetarli e'tibor berilmagani har bir jamiyatning eng keskin ijtimoiy muammolaridan biri hisoblanadi. Aslida mamlakatdagi "iqtisodiy maqsadlar iqtisodiy o'sishni quvvatlash, makroiqtisodiy muvozanatga erishish, investitsiya jarayonlari barqaror rivojlantirish bo'lsa, ijtimoiy maqsadlar birinchi o'rinda aholi bandligi, aholi daromadlari oshirilishi va kambag'allikning qisqartirilishidir."

Iqtisodiy adabiyotlarda kambag'allik tushunchasining yagona ta'rifi yo'q. Misol uchun, Jahon banki tadqiqotchilari kambag'allikni eng kam turmush darajasini saqlab qolishning imkoni yo'qligi deb bilishadi. O'z navbatida, britaniyalik iqtisodchi E.Tirlvollning ta'kidlashicha, kambag'allik nafaqat daromad va iste'mol darajasining pastligi, balki ko'pincha inson rivojlanishining past darajasi, birinchi navbatda, ta'lim olish (yoki uning etishmasligi) va sifatli tibbiy xizmatlar ko'rsatish imkoniyatining yo'qligidir. Bundan tashqari, E.Tirlvoll shuningdek, kambag'allar ko'pincha kuchsizlik, zaiflik va qo'rquv tuyg'usini his qilishlarini alohida e'tirof etadi. Chunki boy fuqarolarga qaraganda ko'proq xavf ostida va deyarli mumkin bo'lgan chegaralardan tashqarida yashaydilar.

Amerikalik iqtisodchilar M.P. Todaro va S.Smit o'z asarlarida kambag'allikni kamaytirishga qaratilgan faol siyosatning ustuvor ahamiyatini qayta-qayta ta'kidlab, rivojlanayotgan davlatlarda bunday ijobiy faoliyat natijalari iqtisodiy o'sishni tezlashtirishi mumkinligini ta'kidlaganlar. Muhimi ular o'z g'oyalarini isbotlash uchun bir nechta dalillarni keltiradilar. Misol uchun, kambag'allar ko'pincha o'z farzandlariga kelajakda munosib va yuqori maoshli ish topishga yordam beradigan sifatli ta'lim bera olmaydilar. Shunday qilib, iqtisodchilar mamlakatdagi kambag'allik va tug'ilish darajasi o'rtasidagi chiziqli bog'liqlikni alohida qayd etadilar. M.P. Todaro va A.Smit shuningdek, hozirgi sharoitda kambag'al mamlakatlarning mutlaq ko'pchiligida, keng kambag'allik sharoitida aholining boy qatlamlari o'z jamg'armalari va mablag'larini ko'paytirishga intilmayotganligiga ham alohida to'xtalib o'tadilar. Chunki kambag'allik muammosini hal qilish uchun umuman olganda, ichki bozorda iste'molni kengaytirish, inson kapitali sifatini yaxshilash, kengaytirish va mamlakatda ishbilarmonlik faolligini oshirish zarur tadbirlardan hisoblanadi.

Iqtisodiy adabiyotlarda kambag'allik tushunchasining yagona ta'rifi yo'q. Misol uchun, Jahon Banki tadqiqotchilari kambag'allikni eng kam turmush darajasini saqlab qolishning imkoni yo'qligi deb bilishadi. O'z navbatida, britaniyalik iqtisodchi E. Tirlvollning ta'kidlashicha, kambag'allik nafaqat daromad va iste'mol darajasining pastligi, balki ko'pincha inson rivojlanishining past darajasi, birinchi navbatda, ta'lim olish (yoki uning yetishmasligi) va sifatli tibbiy xizmatlar ko'rsatish imkoniyatining yo'qligidir. Bundan tashqari, E. Tirlvoll shuningdek, kambag'allar ko'pincha kuchsizlik, zaiflik va qo'rquv tuyg'usini his qilishlarini alohida e'tirof etadi. Chunki boy fuqarolarga qaraganda ko'proq xavf ostida va deyarli mumkin bo'lgan chegaralardan tashqarida yashaydilar.

Amerikalik iqtisodchilar M. P. Todaro va S. Smit o'z asarlarida kambag'allikni kamaytirishga qaratilgan faol siyosatning ustuvor ahamiyatini qayta-qayta ta'kidlab, rivojlanayotgan davlatlarda bunday ijobiy faoliyat natijalari iqtisodiy o'sishni tezlashtirishi mumkinligini ta'kidlaganlar. Muhimi, ular o'z g'oyalarini isbotlash uchun bir nechta dalillarni keltiradilar. Misol uchun, kambag'allar ko'pincha o'z farzandlariga kelajakda munosib va yuqori maoshli ish topishga yordam beradigan sifatli ta'lim bera olmaydilar. Shunday qilib, iqtisodchilar mamlakatdagi kambag'allik va tug'ilish darajasi o'rtasidagi chiziqli bog'liqlikni alohida qayd etadilar. M. P. Todaro va S. Smit shuningdek, hozirgi sharoitda kambag'al mamlakatlarning mutlaq ko'pchiligida, keng kambag'allik sharoitida aholining boy qatlamlari o'z jamg'armalari va mablag'larini ko'paytirishga intilmayotganligiga ham alohida to'xtalib o'tadilar. Chunki kambag'allik muammosini hal qilish uchun umuman olganda, ichki bozorda iste'molni kengaytirish, inson kapitali sifatini yaxshilash, kengaytirish va mamlakatda ishbilarmonlik faolligini oshirish zarur tadbirlardan hisoblanadi.

Kambag'allik va uning ijtimoiy-iqtisodiy hodisa sifatidagi mohiyati, kelib chiqish sabablari siyosiy iqtisod klassiklari A. Smit, D. Rikardo va T. Maltus tomonidan o'rganilgan. O'sha paytda ustuvor bo'lgan ijtimoiy darvinistik model ruhida ular sanoat jamiyatida kambag'allikning paydo bo'lishini shaxsning mavjudlik uchun kurashda g'alaba qozona olmasligi bilan bog'ladilar. Shunisi e'tiborga loyiqki, kambag'allik shaxs kamolotida ijobiy rol o'ynaydi va u jamoat manfaati uchun zarurdir degan liberal g'oyalar keyingi davrda F. Xayek, A. Sen asarlarida davom ettirilgan. Kambag'allikni kamaytirishda davlat ishtirokini cheklashni taklif qilayotgan neoliberallardan farqli o'laroq, G'arb iqtisodiy tafakkurining boshqa sohalari vakillari – J. M. Keyns, J. Stiglits, P. Taunsend – davlatning kam ta'minlangan aholining kam ta'minlangan qatlamini qo'llab-quvvatlash maqsadida davlat tomonidan samarali ijtimoiy dasturlarni ishlab chiqish va amalga oshirish zarurligiga e'tiborni qaratadilar.

P. Taunsend nisbiy kambag'allikka katta ahamiyat bergan. P. Taunsend tomonidan qo'llanilgan asosiy dalil mutlaq kambag'allikni bartaraf etish Angliyadagi kambag'allarga ijtimoiy yordam ko'rsatish bilan sodir bo'lishini anglatardi, ularning turmush darajasi jamiyatdagi o'rtacha ko'rsatkichga nisbatan ellikinci va oltmishinchi yillarda qirqinchi yillardagidan yaxshiroq emas edi. Boshqacha qilib aytganda, o'rta daromadlilik darajasidan orqada qolish avvalgidek saqlanib qolgan eng kambag'al odamlar – kambag'al deb tasniflanishi kerak. Nisbiy

yondashuv asosiy ehtiyojlar nima bo'lishi kerakligi haqida tasavvur beradi va shunga mos ravishda ularning o'ziga xos tarkibi ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish darajasini belgilaydi. Shunday qilib, rivojlangan mamlakatlarda kambag'allik yana paydo bo'la boshladi.

Nobel mukofoti laureati, amerikalik iqtisodchi J. Stiglitsning fikricha, "kambag'allik omil sifatida vertikal harakatchanlikning pasayishiga, ayniqsa, uzoq muddatli 'hissa qo'shadi' va butun aholining mehnat unumdorligini pasaytiradi". Ammo jahon hamjamiyatining ushbu muammoni hal qilish yo'llarini topishga qaratilgan say-harakatlari juda aniq, chunki davlatlarning barqaror ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanishi, xalqlarning birlashishi va farovonligi sharoitida yuz beradi. Bu esa hozirgi ishning vazifasini, ya'ni kambag'allikning oldini olish va ehtimol uni kamaytirish maqsadida kambag'allikka qarshi kurashish bo'yicha xorijiy va mahalliy tajribani o'rganishni oldindan belgilab beradi.

Rossiyada kambag'allik muammosi XX asrning so'nggi choragidan mahalliy iqtisodchilar tomonidan tobora keng o'rganila boshlandi. Transformatsion islohotlarning dastlabki bosqichida neoliberal islohotchilar bozor erkinliklari tarafdorlari bo'lgan holda, o'zlarining nazariy konstruksiyalarida mamlakat aholisining qashshoqlashuviga yo'l qo'ymaslik bo'yicha institusional chora-tadbirlarga unchalik katta ahamiyat bermadilar. O'z-o'zidan, noto'g'ri o'ylangan iqtisodiy islohotlar kam daromadli odamlarning keskin ko'payishiga olib keldi. Rossiyalik tadqiqotchilarning aksariyati O. Belokrilova, T. Zaslavskaya, N. Volgin, A. Maxmutov, N. Rimashevskaya kambag'allikning o'ziga xos xususiyatlari, uning turlari bilan bir qatorda, aholi daromadlarini oshirish bo'yicha davlat siyosatini amalga oshirish tarafdorlari, eng zaif qatlamlarni ijtimoiy himoya qilish choralari bo'yicha takliflar kiritadilar.

Kambag'allik tushunchasini xorijiy va mahalliy olimlar o'z asarlarida turlicha izohlab, o'zlarining ilmiy yondashuvlariga asosida ta'riflar berishgan (1-jadval).

1-jadval. Xorijiy va mahalliy olimlarning asarlarida kambag'allik tushunchasining tavsiflanishi

	KAMBAG'ALLIK TUSHUNCHASI
Pyer-Jozef Prudon	"...sivilizatsiya holatida odam, o'z tanasini saqlab qolish va ruhini rivojlantirish uchun zarur bo'lgan narsani mehnat bilan oladi – ko'p ham emas, kam ham emas. Bizning ishlab chiqarish va iste'molimizning bu qat'iy o'zaro cheklanishini, men kambag'allik deb atayman..." (Kambag'allik iqtisodiy tamoyil sifatida, 1908 y.)
Piter Taunsend	"Agar jismoniy shaxslar, oilalar va aholi qatlamlari, o'zlari yashaydigan jamiyatda keng tarqalgan ozuqalar turlariga, shuningdek, hayot, mehnat va dam olish sharoitlari bilan ta'minlash uchun etarli resurslarga ega bo'lmasalar, u holda ularni kambag'allik holatidadir, deb hisoblash mumkin. Ularning resurslari shaxs yoki oilaga qaraganda, o'rtacha hajmdan ancha past bo'lib, haqiqatda bunday jamiyat oddiy munosabatlardan, hayotiy an'analardan, faoliyatdan chetlatilgan hisoblanadi." (Buyuk Britaniyada kambag'allik, 1979 y.)
S. N. Bikova, V. P. Lyubin	"Kambag'allik – bu nisbiy tushuncha. Bu daromadning yo'qligi emas, balki jamiyatning boshqa a'zolari daromadlariga nisbatan daromad qiymatining etarli emasligidir." (Ruscha va italyancha kambag'allik, 1993 y.)
S. S. Yaroshenko	"Kambag'allik – bu inson, ijtimoiy guruhning, mamlakatning umumiy qabul qilingan yashash sharoitlarini saqlab qolish uchun zarur bo'lgan resurslarning yo'qligi yoki etishmasligi bilan ajralib turadigan holati." (Genderni istisno qilish rejimidagi kambag'allik, 2010)
Sh. I. Mustafaqulov	"Kambag'allik – turmush kechirish, mehnat layoqatini saqlab turish, avlodlar uzviyligini davom ettirish uchun zarur bo'lgan eng kam ehtiyojlarni qondirish imkoniyatiga ega bo'lmagan shaxs yoki ijtimoiy guruhlar iqtisodiy ahvolidan ko'rsatkichidir."
M. X. G'aniyev	"Kambag'allik – bozor iqtisodiyoti sharoitida o'zgaruvchan daromadlar tengsizligi va ijtimoiy, iqtisodiy, tibbiy, ekologik, demografik jarayonlar bilan bog'langan munosabatlarning mahsuli bo'lib, insonlarning minimal iste'moli uchun hayotiy zarur ne'matlarning etarli bo'lmasligi."

Kambag'allik muammosiga zamonaviy qarashlar tizimining asoschilaridan biri haqli ravishda mashhur ingliz sotsiologi S. Rountri bo'lib, uning XIX-XX asrlarda olib borgan ishlari ushbu ko'pqirrali hodisani keyinchalik o'rganib, uning asosini yaratdi. XX-asrda kambag'allik muammosi A. Atkinson, M. Orshanskiy, P. Taunsend, D. Rum, A. Sen va boshqa mualliflarning asarlarida rivojlantirildi. Ushbu tadqiqotlar, kambag'allikni asosiy ehtiyojlar asosida o'rganish, kambag'allikni yashash uchun zarur resurslarning yetishmasligi sifatida talqin etish, kambag'allik chegarasini aniqlash va boshqa bir qator asosiy tushunchalar tizimini shakllantirdi. Bu mutaxassislar kambag'allikning bir qator ko'rsatkichlarini taklif etdilar va amalda sinab ko'rdilar.

Amerikalik antropolog, “kambag‘allik madaniyati” konsepsiyasini yaratuvchisi O. Lyuisning fikricha, “kambag‘allik – bu submadaniyat bo‘lib, uning qadriyatlari, meyorlari va qoidalari ma‘lum jamiyat madaniyatidan farq qiladi. Bu avloddan-avlodga o‘tadigan surunkali holat, shuning uchun odamlar kambag‘allikni yengish imkoniyatidan mahrum. Kambag‘allik submadaniyati umidsizlik va nochorlik holatining mahsulidir.”

Rossiyalik iqtisodchi Ye. Y. Ageyev yondashuvlariga ko‘ra, “kambag‘allar hech qanday majburiyatni o‘z zimmlariga olmaydilar, ular asosan jamiyatning beg‘araz yordamiga tayanadilar.” Ye. S. Balabanova esa «kambag‘allikning asosiy tashqi ifodalanishi (atributi) dunyoqarashdagi “qaramlikka yo‘nalganlik» bo‘lib, bunda “ijtimoiy omillar ijtimoiy-iqtisodiy qaramlik munosabatlari tomonga qaratilgan bo‘ladi.”

Iqtisodchilardan I. P. Kovaleva va S. A. Mixaylovskaya fikriga ko‘ra, “kambag‘allik deganda hayotni saqlab qolish uchun zarur bo‘lgan bir qator ehtiyojlarni qondira olmaydigan odam yoki odamlar guruhining iqtisodiy holati tushuniladi.” Rossiya Fanlar Akademiyasi sotsiologlarining rasmiy ma‘lumotlariga ko‘ra esa, kambag‘al odam – bu daromad darajasi unga ma‘lum miqdordagi fiziologik zarur hayotiy imtiyozlarga ega bo‘lishiga imkon bermaydigan, hayotning asosiy, noaniq sifatini saqlab qolish uchun minimal mahsulot va xizmatlarga ega bo‘lmagan shaxs. Bunday shaxs har qanday vaziyatlarda qiyinchiliklarga duch kelishi tabiiy. Bu qiyinchiliklardan insonning o‘zi qutulishni xohlaydi, ammo imkoni bo‘lmaydi. Bunday qiyinchiliklardan qutulishning birdan-bir imkoni – savodli bo‘lish, sabrli bo‘lish va optimistchasi fikrlashdir.

O‘zbek iqtisodchilaridan Q. X. Abdurahmonov, Sh. R. Xolmo‘minov, R. F. Djumanova, N. M. Ibragimova, M. Z. Muxitdinova, B. Pardayeva, K. S. Saidov, P. Z. Xashimov, Sh. I. Mustafaqulov kabilarning tadqiqotlari va ilmiy izlanishlarida kambag‘allikka oid masalalar alohida muammo sifatida chuqur o‘rganishga harakat qilingan. Xususan, K. S. Saidov, M. M. Muxammedov kabilari “kambag‘allik toifasi – odamlarning moddiy ta‘minlanmaganligining o‘ziga xos holati bo‘lib, bunda bir kishi yoki oilaning daromadi hayot faoliyati uchun sotsial – zaruriy iste‘mol darajasini ta‘minlashga imkon bermaydi”, deb qayd etadilar. Ularning fikricha, kambag‘allik har qanday iqtisodiy tizim uchun xos bo‘lib, u keskinlashib borishi mumkin. Kambag‘allikning keskinlashuvi ishlab chiqarilgan mahsulot va jamg‘arilgan boylik hajmiga, mamlakatning ishlab chiqarish salohiyatiga, xalqning farovonligiga, taqsimot usullariga jiddiy salbiy ta‘sirini ko‘rsatadi.

Iqtisodchi Sh. I. Mustafaqulov kambag‘allikka nisbatan o‘z yondashuvini bayon etib, “kambag‘allik – turmush kechirish, mehnat layoqatini saqlab turish, avlodlar uzviyligini davom ettirish uchun zarur bo‘lgan eng kam ehtiyojlarni qondirish imkoniyatiga ega bo‘lmagan shaxs yoki ijtimoiy guruhlar iqtisodiy ahvolidan ko‘rsatkichidir¹”, deb ta‘kidlab o‘tadi. Kambag‘allik holati resurslarning uzoq muddat davomida etarli bo‘lmashini avvalgi jamg‘armalar bilan ham, qimmat tovarlarni xarid qilishdan vaqtincha tejash hisobiga to‘plangan mablag‘ bilan ham qoplash imkoniyati mavjud emasligini ko‘rsatadi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Tadqiqotlar natijasida sarhisob qilish shundan dalolat beradiki, “kambag‘allik” tushunchasining iqtisodiy mazmuni insonning moddiy, moliyaviy, ma‘naviy jihatdan eng quyi talab-ehtiyojlarini qondirish imkonini bermaydigan, daromadning yetishmasligi hamda jur‘atsizlik, kuchsizlik va yuqori iqtisodiy ishonchsizlikni keltirib chiqaruvchi, jamiyat a‘zolarining oddiy munosabatlar, hayotiy an‘analar, iqtisodiy faoliyatdan chetlatilgan holatda yuzaga keluvchi ijtimoiy-iqtisodiy jarayon hisoblanadi. Jamiyatni tashkil etuvchi shaxslar yoki oilalarga tegishli turli resurslarning hajmi o‘rtacha hajmdan anchagina past bo‘lib, haqiqatda bunday jamiyat a‘zolari oddiy munosabatlardan, hayotiy an‘analardan, faoliyatdan chetlatilgan taqdirda kambag‘allik yuzaga keladi.

Davlat doimo kambag‘allik muammosi ustidan o‘zining bosh islohotchilik nazoratini o‘rnatadi. Bu esa jamiyatga nisbatan turli modellar va yondashuvlar nuqtai nazaridan kambag‘allarga bo‘lgan ijobiy munosabatni ifodalaydi. Boshqacha aytganda, davlat hamda nodavlat muassasalarining nazorati tufayli kambag‘allarni ijtimoiy himoyaga olish zarur. Kambag‘allikka oid turli nuqtai nazarlar, asosan, tarixiy meros bilan belgilanadigan va hozirgi kunda jamiyatda dolzarb bo‘layotgan ushbu hodisani tushunish bosqichlarini kuzatishga imkon beradi. Shunga ko‘ra, zamonaviy davrda ishlaydigan va ishlamaydigan kambag‘allarga bo‘linish yoki munosib, noloyiq kambag‘allarga bo‘linish aynan kambag‘allik haqidagi g‘oyalar ta‘sirida shakllangan.

Iqtisodchilarning fikricha, kambag‘allikni bartaraf etishning to‘g‘ri va eng samarali usullaridan biri aholi bandligi darajasini oshirishdir. Aholini ish bilan band etish va ularga munosib, yuqori daromadli ish o‘rinlarini yaratish maqsadi, har bir davlat siyosatida o‘ziga xos amalga oshiriladi. Bunday siyosat qamrovida shahar va qishloq joylarida tadbirkorlik uchun shart-sharoitlar, qulayliklar, biznes yuritish uchun qulay muhit yaratish kerak.

Xulosa qilib aytganda, kambag‘allik jamiyatning rivojlanishiga salbiy ta‘sir ko‘rsatuvchi illatlardan bo‘lib, kambag‘allik jamiyatni rivojlanishiga, ona zaminning gullab yashnashiga o‘zining noxush tomonlari bilan birgalikda talaygina muammolarni ham yuzaga keltiradi. Ular: birinchidan, davlatning barqaror iqtisodiy o‘shishiga jiddiy to‘sqinlik qiladi; ikkinchidan, jamiyatdagi ijtimoiy keskinlikning kuchayishiga olib keladi; uchinchidan, migratsiya

1 Mustafaqulov Sh.I., Murodullaev N., Xamidov R. O‘zbekistonda kambag‘allikni aniqlash va qisqartirish davlat siyosati darajasida. // “Iqtisodiyot va innovatsion texnologiyalar” Ilmiy elektron jurnal. № 1, 2020.

jarayonlarini faollashtiradi; to'rtinchidan, aholining turmush tarziga salbiy ta'sir ko'rsatadi; beshinchidan, ta'lim va tibbiy xizmat darajasining pasayishiga olib keladi; oltinchidan, jinoyatchilikning ortib borishiga zamin yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Александров Е.Л., Александрова О.Е. Меры борьбы бедностью: Зарубежный и отечественный опыт. // Ж. Фундаментальные исследования. №9, 2015. С.
2. Беглова Е.И. Бедность как социально-экономическое явление. Автореф. Дисс. На соискан. Ученой степени докт. Экон. Наук. Санкт-Петербург.: 2014. С.
3. Mustafaqulov Sh. (2020). Kambag'allik ayb emas, biroq.... Xalq so'zi, 25.03.2020-yil, № 62 (7564).
4. G'aniev M. X. Innovatsion iqtisodiyotni shakllantirish sharoitida aholi farovonligini oshirish va kambag'allikni qisqartirish yo'nalishlari dissertatsiya. Toshkent – 2023-yil.
5. Холмирзаев А. Ишимбаев Р. Сущность деятельности малого бизнеса и важность развития. "ЭКОНОМИКА И СОЦИУМ" международном научно-практическом журнал 7(86) 2021г.
6. Xolmirzaev A. Kambag'allik va unga qarshi kurashish yo'nalishlari. Biznes-ekspert" jurnali. Iqtisodiy ilmiy-amaliy oylik nashr, № 7-son, 2022-yil. 21-25 b.
7. Israelov R. I., Maxsudov B. Y., Tursunov U. S., Xolmirzaev A. X. A Vision of Innovation Management. American Journal of Economics and Business Management, Vol. 3, No. 5, November-December 2020.
8. Abdulazizovich, X. U. B. (2023). Moliyaviy aktivlar hisobini yuritishda xalqaro standartlar qoidalarini qo'llash masalalari. Ilmiy monografiya. Toshkent – 2023.
9. Abdulazizovich, X. U. B. (2025). Innovation faoliyatning moliyaviy ta'minotini kuchaytirish zarurligi va omillari tahlili. Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting, 5(03), 142-146.
10. Abdulazizovich, X. U. B. (2025). Bilimlar iqtisodiyoti shakllanishining ustuvor yo'nalishlari. Journal of New Century Innovations, 74(2), 65-70.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2025. № 11

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>
